

1

สุนัขสองสามตัวเห่าเสียงดังหน้าประตู ในรั้วบ้านของหญิงวัยกลางคน
ผู้หนึ่ง ผู้เป็นเจ้าของบ้านจึงไม่ได้ยินเสียงเรียกของผู้มาเยือน แต่ก็รู้ว่าต้องมีอะไร
อยู่ที่นั่น จึงส่งเสียงดังฝ่าความมืดออกไปว่า

“ไอ้ดำ...ไอ้แดง...ไอ้กาน พวกเอ็งเห่าอะไรหรือ มีอะไรหนักหนาถึงได้เห่าไม่
ยอมหยุด อ้อ...หรือว่าพ่อของพวกเอ็งกลับมาแล้ว”

ป่าพูดกับสุนัขตามประสาหญิงวัยกลางคน นางรักสุนัขทั้งสามตัวเหมือน
ลูกแท้ๆ และพวกมันก็แสนรู้ เมื่อได้ยินเสียงดุของเจ้าของก็หยุดเห่าทันที

“แม่จ๋า...พ่อจ๋า...มีใครอยู่บ้านบ้างคะ”

หญิงวัยกลางคนกระยองกระแวงลงบันได มือซ้ายถือคอปไฟ มือขวาจับ
ราวบันได นางค่อยๆ ก้าวขาลงที่ละขั้น สายตาฝ้าฟางแก่เกินวัยเพราะต้อง
ตรากตรำทำไร่ทำสวนมาตั้งแต่เด็กพยายามเพ่งมองว่าใครมา

“หรือลูกหลานของเพื่อนบ้านมีธุระอะไร ถึงมาหามืดๆ คำๆ อย่างนี้”

สุนัขสามตัวแกว่งหางรีเข้ามาพันแข้งพันขา

มือสีคล้ำค่อนข้างเหี่ยวค่อยๆ เอื้อมเปิดประตูรั้ว แล้วยกคบไฟขึ้นส่องดูหน้าผู้มาเยือน เมื่อเห็นว่าไม่ใช่คนในหมู่บ้านจึงเอ่ยถาม

“ไปไหนมาหรือลูกเอ๋ย คำมีดแบบนี้” แล้วนางก็เปิดประตูรั้ว เชิญแขกเข้ามาในบ้านตามแบบอย่างของคนลาวแต่ครั้งโบราณ ซึ่งเชื่อกันว่าถ้ามีคนแปลกหน้ามาหาถือเป็นนิมิตหมายอันดี จึงยินดีต้อนรับขับสู้ ผู้มาเยือนยกมือไหว้อย่างสุภาพนอบน้อม

“สวัสดิ์จะป่า ลูกอยากขออาศัยนอนพักที่บ้านของป่าสักคืนได้ไหมจ๊ะ”

“โธ่! ถามอย่างนั้นได้อย่างไร มา เข้ามาในบ้านก่อนลูก แล้วค่อยคุยกัน”

หญิงเจ้าของบ้านเหลียวซ้ายแลขวา มองหาว่ามีใครมาด้วยหรือเปล่า จะได้ชวนขึ้นบ้านเสี้ยพร้อมกัน

“ลูกมาคนเดียวหรือ”

ผู้มาเยือนพยักหน้าแทนคำตอบให้เจ้าของบ้านได้รับรู้ แล้วเดินตามขึ้นไปบนบ้าน นั่งลงอย่างเรียบร้อย เจ้าของบ้านจึงเดินไปหาน้ำมาต้อนรับและเอ่ยถาม

“ลูกหนีมาจากเวียงจันทร์หรือเปล่า”

“จ๊ะ...ใช่จ๊ะป่า”

“โธ่! ปานนี้สามีของป่าจะเป็นอย่างไรบ้างก็ไม่รู้ แกะเอาหน่อแยะเข้าไปขายในตัวเมืองตั้งหกเจ็ดวันแล้ว เสียบหายไปเลย ยังไม่ได้ข่าวคราวเหมือนกัน ไม่รู้ว่าชะตาชีวิตจะเป็นอย่างไรบ้าง สาธุ...ขอให้คุณพระคุณเจ้าช่วยคุ้มครองให้ปลอดภัยด้วยเถิด”

เสียงปึงลู้บที่ดังขึ้นตั้งแต่ตอนเที่ยงยังดังสนั่นหวั่นไหวอยู่ในตัวเมืองเวียงจันทร์ ผู้คนต่างตกใจแตกตื่น หนีเอาตัวรอดไปคนละทิศละทาง ผู้มาเยือนนางนี้ก็เช่นกัน นางหนีเอาตัวรอดกับเขาด้วย เหงื่อไหลไคลย้อย เนื้อตัวเปื้อนดินเปื้อนโคลน ทั้งยังมีอาการหวาดผวา เหลียวหน้าเหลียวหลัง ตัวสั่นงันงก

“ลูกต้องเดินทางไปให้ถึงพระบาทโพนสัน แต่มีดเสี้ยก่อน จึงอยากจะขออาศัยนอนพักที่นี้สักคืน พรุ่งนี้ลูกก็จะเดินทางต่อแล้ว หวังว่า...”

“โอ้เอ๊ย อย่าพูดอย่างนี้เลย จะอยู่กับแม่นานสักเท่าไรก็ได้” เจ้าของบ้านเรียกตัวเองว่าแม่

“ต่อแต่นั้นก็คิดว่าเจ้าเป็นลูกของแม่ก็แล้วกัน อยู่เป็นเพื่อนแม่ที่นั่นแหละ เพราะแม่อีกยังไม่รู้ชะตากรรมของพ่อเจ้าเหมือนกันว่าจะป็นตายร้ายดีอย่างไร”

ผู้มาเยือนมองหน้าเจ้าของบ้านที่เรียกตัวเองว่าแม่ด้วยความซาบซึ้งใจเป็นที่สุด ทั้งที่ไม่เคยรู้จักกันมาก่อน แต่เหมือนกับว่ารู้จักกันมานานแสนนาน

“ขอบคุณแม่มาก ขอขอบคุณที่มีเมตตาให้ลูกได้อาศัยพักพิง ลูกจะไม่ลืมบุญคุณครั้งนี้ของแม่เลยจ๊ะ”

ทั้งคู่ต่างมีความสุขและมีหัวงอยู่ในใจเหมือนกัน เมื่อมาพบกันและได้อยู่ด้วยกันในสถานการณ์เช่นนี้จึงรู้สึกอบอุ่น

“ทหารฝรั่งเศสโจมตีเวียงจันทน์เป็นครั้งที่สองแล้ว ทีแรกพวกทหารฝรั่งเศสแตกออกไปแล้ว แล้วก็กลับเข้ามาตีใหม่อีก คราวนี้โหดร้ายกว่าเก่า ก่อนหน้านี้ก็จับตัวพวกที่เขาเรียกว่า ‘ลาวอิสระ’ ไปโยนลงแม่น้ำโขงอย่างโหดร้ายป่าเถื่อน ภาพเหตุการณ์ต่างๆ ยังติดตาลูกอยู่เลย มันน่ากลัว สยดสยองจนขนหัวลุก” ลูกสาวเล่าให้แม่ฟังทั้งน้ำตา

“ไม่รู้ว่าคุณนี่ครอบครัวของลูกจะเป็นอย่างไรบ้าง รู้แต่ว่าสามีของลูกกำลังต่อสู้กับทหารฝรั่งเศส ส่วนลูกชายวัยห้าขวบของลูกก็ไม่ได้อยู่ที่บ้าน ไม่รู้ชะตากรรมของพวกเขาเลย ลูก... ฝัน ต่างคนต่างพลัดพรากจากกันท่ามกลางเสียงระเบิด ลูกเองก็วิ่งหนีตายมาไม่รู้ตัว รู้อีกทีก็มืดเสียแล้ว และมาอยู่ที่นั่นแหละจ๊ะ”

“โอ้ ลูกเอ๊ย...”

ผู้มาเยือนเล่าพลางร้องไห้สะอึกสะอื้นเบาๆ เจ้าของบ้านสงสารจับใจจนอดน้ำตาไหลตามไม่ได้

ทั้งสองต่างเอาใจจดจ่อกับการรอคอย ด้วยความหวังจะได้พบหน้าครอบครัวของตน ตลอดคำคืนนี้จึงมีทั้งความอบอุ่น ความกังวลใจ และการรอคอย

“อย่าไปเลยลูก อยู่กับพ่อที่นี่ก็ได้ ถ้าเมื่อใดบ้านเมืองสงบสุข พ่อจะช่วยพาลูกไปตามหาสามีและลูกของลูกให้เอง”

“ขอบคุณพ่อและแม่มากที่มีเมตตา รัก และสงสารลูก แต่ลูกจำเป็นต้องไปทำธุระที่ลูกตั้งใจไว้ให้เรียบร้อยก่อน บางทีลูกอาจจะกลับมาอยู่กับพ่อและแม่ในภายภาคหน้า”

“พระบาทโพนสันอยู่ไกลนัก เดินทางไปคนเดียวจะปลอดภัยหรือลูก” พ่อพูดอย่างเป็นห่วง

แม่พูดเสริมขึ้น “ลูกกำลังตั้งท้องอ่อนๆ จะไม่ลำบากหรือ”

“ทหารฝรั่งเศสกำลังบุกเข้าเมืองเวียงจันทน์ของเรา กระจายกำลังเต็มไปหมด พวกมันดักจับผู้คนทุกเส้นทาง เมื่อวานนี้ก็จับคนลาวไปได้ประมาณยี่สิบคน มันมัดเชือก ไล่ให้ไปยืนเรียงกันอยู่ริมแม่น้ำโขง แล้วก็ยิงทิ้งต่อหน้าต่อตาคนลาว พ่อเห็นมากับตา พวกมันโหดร้ายและป่าเถื่อนมาก น่ากลัว เห็นแล้วสยดสยองจริงๆ ประเพณีลาวของเราไม่เคยมีใครฆ่าคนเหมือนเป็นสัตว์แบบนี้มาก่อน”

“แล้วพ่อพอจะรู้ไหมจะ ว่าคนที่เขาฆ่าชื่ออะไรกันบ้าง”

พ่อเงยไปสักครู่ก็พูดอย่างชัดเจน “ก็พอจะรู้บ้าง เพราะพ่อได้ยินพวกเขาคุยกัน เห็นเขาพูดว่าในจำนวนคนลาวยี่สิบคนนี้ มีคนชื่อ ทิดพร บ้านนาไซ คำแดง บ้านปากท่าง และก็ เอ่อ...ชื่ออะไรอีกนะ...”

ผู้เป็นลูกร้องไห้โฮออกมาอย่างลึมตัว เพราะคนที่ชื่อทิดพร บ้านนาไซ จะเป็นใครที่ไหนไม่ได้นอกเสียจากสามีของนาง นางหมดหวังเสียแล้ว ทุกอย่างดูมืดมนไปหมด

ก่อนจะจากกับพ่อแม่ที่เพิ่งรู้จักและเคารพรัก นางถอดแหวนวงหนึ่งมอบให้ แล้วเอ่ยกับผู้เป็นพ่อและแม่

“ลูกขอฝากแหวนวงนี้ไว้กับพ่อและแม่ด้วย ข้างในแหวนวงนี้มีชื่อของลูกสลักอยู่ หากเมื่อใดหรือวันใดก็ตามแต่...พ่อและแม่ได้พบเด็กผู้ชายที่มีชื่อแม่ลงวัน

อยู่กลางแก้มข้างซ้าย ชื่อ **ก่องแก้ว** พ่อและแม่จึงมอบแหวนวงนี้แก่เขาด้วย และช่วยเล่าเรื่องราวให้เขาฟัง ว่าเป็นแหวนของแม่บังเกิดเกล้าที่ฝากไว้ให้เขา”

เมื่อพูดเสร็จ นางก็ก้มลงกราบลาพ่อและแม่ด้วยน้ำตานองหน้า แล้วรับข้าวห่อจากพ่อและแม่ เพื่อที่จะจากไปท่ามกลางความรักความอาลัยของผู้เป็นพ่อและแม่ ซึ่งแม่จะฟังได้รู้จุกกันเพียงคำคืนเดียวก็มีความรักให้เหมือนลูกแท้ๆ เสมือนว่าเป็นเลือดเนื้อเชื้อไขของตนเองจริงๆ